

Από τη δίνη στην επιφάνεια

Στην εικόνα της πόλης σήμερα αντανακλάται η εικόνα του μεταβαλλόμενου κόσμου μιας εγχώριας όσο και παγκόσμιας πραγματικότητας: ένα «πλέγμα» από σχετικά σταθερές κοινότητες και δίκτυα «ρίζας» και συγγένειας, κατοικίας και φιλίας, εργασίας και ελεύθερου χρόνου, επιδέχεται κοινωνικές ανακατατάξεις και μπολιάζεται από νέες μετακινούμενες ομάδες ανθρώπων.

Το έργο *Ανάδυσις* της Βένιας Δημητρακοπούλου επιδιώκει να υπογραμμίσει τη διαρκή μεταβλητότητα αυτής της κοινωνικοχωρικής διαλεκτικής. Έναυσμα για τη δημιουργία του υπήρξε ο τρόπος με τον οποίο μία σειρά ανθρώπων δίχως εμφανή ή δυναμική πρόσβαση στα τεκταινόμενα της δημόσιας σφαίρας βρήκαν σημείο αναφοράς και ανάδυσης του λόγου τους μέσα από το κοινωνιολογικό έργο του Νίκου Παναγιωτόπουλου *Mirrors: πολυφωνικές αφηγήσεις για έναν κοινωνικό κόσμο σε κρίση* (συλλογική έκδοση με τους Franz Schultheis και Βένια Δημητρακοπούλου). Από την έρευνα αυτή, η καλλιτέχνης απομόνωσε λέξεις και φράσεις εμφατικές, για να διαμορφώσει ένα απρόσμενο «στίγμα αφήγησης» μέσα στο δημόσιο χώρο.

«Ξένος», «Ξένος παντού», «Να ανήκω κάπου»: μέσα στο δημόσιο χώρο των «πολλών φωνών» η Δημητρακοπούλου υποδεικνύει την άρθρωση της «μοναδικής φωνής» του κάθε Ενός, την ξεχωριστή και διαφορετική ανά περίπτωση φωνή, που όμως κοινά και βαθιά ανθρώπινη εκφράζει την αλήθεια της. Σε παράλληλη θέαση, καμπύλες γλυπτικές φόρμες καταλαμβάνουν τον ίδιο χώρο του θόλου συγκρατούμενες περιμετρικά από το πλέγμα του· οι φόρμες αυτές, που προσομοιάζουν με «κρατήματα» κατέχουν δυναμική θέση και δίνουν την αίσθηση μίας (απο)λαβής ανάτασης και ζωής.

Λέξεις και φόρμες επιθυμούν να γίνουν το εφιαλτήριο που θα μεταφέρει τους θεατές του έργου έξω από τον πιεστικό ρυθμό μίας καθημερινότητας που συνθλίβει· ζητούν να επαναφέρουν γι' αυτούς την ενεργό σκέψη ως εκκίνηση μίας διαδικασίας δραστηριοποίησης και συναίσθησης της θέσης των πολιτών στον κοινωνικό ιστό. Στον καιρό της κρίσης, οι περισσότεροι άνθρωποι μοιάζουν να έχουν απολέσει τον προορισμό, τη στόχευση και τον οραματισμό τους· είναι ο ίδιος καιρός, όμως, που προβάλλεται περισσότερο από ποτέ η αναγκαιότητα οι άνθρωποι να επανακάμψουν, να γίνουν γνώστες των επιλογών τους και να αποκτήσουν συνείδηση μίας αναστοχαστικότητας, τόσο ατομικής όσο και κοινωνικής, απέναντι σε δυσχερείς συνθήκες. Στον θόλο του σταθμού του Κεραμεικού, το έργο *Ανάδυσις* βρίσκει θέση ακριβώς γι' αυτό: για να εκπέμψει το μήνυμα υπενθύμισης αυτής της επιτακτικής ανάγκης, φέροντας στην επιφάνεια απτές «συνδέσεις» προς μία διαδρομή και αίσθηση ανάτασης και αναζήτησης ελπίδας.

-- Χάρης Κανελλοπούλου